

Dosarul nr. 3ra-549/22
2-13133710-01-3ra-16052022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. I. Secieru-Coșleț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, Gr. Dașchevici, Gh. Mîra)

ÎNCHEIERE

29 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Compania pentru Construcții și
Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe
Acțiuni Societatea cu Răspundere Limitată împotriva Societății pe Acțiuni
„Rețelele Electrice Chișinău”, terț Societatea cu Răspundere Limitată „Madion -
Nord” cu privire la anularea actului administrativ și anularea facturilor,
împotriva deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 9 august 2013, Compania pentru Construcții și Comerț
„Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Premier Energy” (succesor al
Societății pe Acțiuni „Rețelele Electrice Chișinău”, Societatea cu Răspundere
Limitată „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie”) cu privire la anularea actului
administrativ și anularea facturilor.

În motivarea acțiunii a indicat că, la sfârșitul lunii iunie a anului 2013,
Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe
Acțiuni a recepționat actul nr. A 21567 din 13 iunie 2013 de depistare a încălcării
clauzelor contractuale.

În timpul verificării echipamentului de măsurare a energiei electrice al
reclamantei, NLC 7007391 de pe adresa șos. Balcani, reprezentantul pârâtei
chipurile a depistat că coeficientul de transformare a transformatoarelor de curent
este diferit de cel indicat în sistemă, în sistemă fiind indicat 100/5, iar de facto,
fiind 150/5, ceea ce ar însemna că energia consumată nu a fost achitată în
întregime.

A susținut că controlul a fost efectuat cu încălcarea prevederilor Regulamentului, cât și a contractului de furnizare a energiei electrice nr. 40302000023 din 23 mai 2005. După efectuarea controlului, nu au fost indicate care clauze contractuale au fost încălcate de consumator și anume ce a dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată.

În opinia reclamantei, cel care a încălcat clauzele contractului de furnizare a energiei electrice nr. 40302000023 din 23 mai 2005 este însuși reprezentantul pârâtei, inspectorul C. Țurcan. Or, conform pct. 2.4. din contract, controlul echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate lui se efectuează de către furnizor, numai în prezența reprezentantului consumatorului.

Însă, la 3 iunie 2013, contrar acestei clauze contractuale, pârâta a efectuat controlul echipamentului de măsurare a energiei electrice în lipsa reprezentantului consumatorului, indicând în act pe Ștefan Beșleagă (paznic), ca reprezentat al reclamantei.

Reclamanta a indicat că această persoană nu este angajat al instituției, nu are nici un raport juridic cu consumatorul și în consecință nu poate fi considerat reprezentantul Companiei pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni.

A explicat că echipamentul de măsurare a energiei electrice a fost instalat și sigilat de furnizor, indicii în sistemă au fost fixați de furnizor, iar consumatorul nu a admis careva manipulări la echipament și nu a intervenit nici sub o formă în vederea denaturării datelor fixate în sistemă sau a celor prezentate de facto. Reprezentantul furnizorului nu a demonstrat consumatorului prin careva probe pertinente diferența de indici, care, potrivit actului contestat, ar fi fost depistată de facto.

De asemenea, a precizat că dacă să admită, deși nu a fost demonstrat, că indicii sunt diferiți de cei indicați în OL (150/5 față de 100/5), în opinia reclamantei, coeficientul majorat urmează a fi aplicat doar pentru viitor, începând cu ziua în care a fost constatată diferența, adică începând cu 13 iunie 2013, dar nu retroactiv, în lipsa oricărui temei juridic, de la data de 3 februarie 2011. Prin urmare, recalcularea sumelor pentru perioada 3 februarie 2011-13 iunie 2013 este absolut nejustificată și arbitrară, deoarece pârâta nu a prezentat probe în măsură să demonstreze că în această perioadă indiciile de facto a fost 150/5, dar nu cel indicat în sistemă de 100/5. Cu atât mai mult că datele în sistemă au fost stabilite de furnizor, dar nu de consumator.

Prin cererea prealabilă înregistrată cu nr. 30332 la 3 iulie 2013, reclamanta a solicitat anularea actului nr. A 21567 din 13 iunie 2013 și a facturilor pentru consum de energie electrică neevidențiată și TVA din 22 iunie 2013 în sumă de 95 903,43 de lei și din 28 iunie 2013 în sumă de 803,61 de lei.

Iar prin răspunsul nr. 0505/48319 din 30 iulie 2013 al Întreprinderii cu capital Străin „ Rețelele Electrice” Societatea pe Acțiuni, s-a respins cererea prealabilă înaintată. Astfel, reclamanta a susținut că răspunsul este unul formal și evaziv, deoarece nu au fost combătute argumentele indicate în cerere prealabilă.

Reclamanta a solicitat anularea actului nr. A 21567 din 13 iunie 2013 și a facturilor pentru consum de energie electrică neevidențiată și TVA din 22 iunie

2013 în sumă de 95 903,43 de lei și din 28 iunie de 2013 în sumă de 803,61 de lei, interzicerea deconectării de la rețeaua de distribuție a instalației de utilizare ce aparține Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni amplasată pe adresa MD-2069, șos. Balcani, 1, mun. Chișinău, pe motivul contestării facturilor pentru consum de energie electrică neevidențiată și TVA din 22.06.2013 în sumă de 95 903,43 de lei și din 28 iunie 2013 în sumă de 803,61 de lei (f.d. 191-193, vol. I).

Prin încheierea din 28 aprilie 2015 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, s-a înlocuit Întreprinderea cu Capital Străin „Red Union Fenosa” Societate pe Acțiuni cu succesorul ei în drepturi Întreprinderea cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societatea cu Răspundere Limitată.

Prin încheierea protocolară din 19 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a dispus atragerea în proces a Societății cu Răspundere Limitată „Madion-Nord” în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 160, vol. I).

Prin hotărârea din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni” a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 229, vol. I).

La 24 decembrie 2020, Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni a depus apel împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, invocând că hotărârea contestată este neîntemeiată și contrară legii (f.d. 1, vol. II).

La 28 decembrie 2020, Societatea cu Răspundere Limitată „Madion-Nord” a depus apel împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, invocând că hotărârea contestată este neîntemeiată și contrară legii.

Prin încheierea din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Madion-Nord” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 26 noiembrie 2020, din motiv că apelantul nu a depus în termen legal motivarea cererii de apel (f.d. 62-64, vol. II).

Prin decizia din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni și s-a menținut hotărârea din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 15 martie 2022, Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni a depus recurs nemotivat, care ulterior, la 31 mai 2022, a fost completat cu motivare împotriva deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea actelor judecătorești ale instanțelor ierarhic inferioare, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În motivarea recursului recurenta a invocat că nu este de acord cu actele judecătorești contestate, deoarece instanțele ierarhic inferioare la adoptarea acestora nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Suplimentar, a menționat că instanța de apel a concluzionat asupra recuperării prejudiciului cauzat intimatei de Presupus, fără să fi constatat fapta ilicită a Prepusului, vinovăția acestuia și legătura causală dintre fapta Prepusului și prejudiciul pretins de societate

La 2 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților, copia recursului depus de Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința din 27 iunie 2022, Întreprinderea cu capital Străin „Premier Energy” Societatea cu Răspundere Limitată a indicat că actele judecătorești emise sunt legale și întemeiate, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece a fost depus cu încălcarea prevederilor art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

Societatea cu Răspundere Limitată „Madion -Nord” a indicat, prin referința din 1 iunie 2022, că susține recursul depus de Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni și prin urmare consideră că urmează a fi admis, casate actele judecătorești ale instanțelor ierarhic inferioare și să fie pronunțată o nouă decizie prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Respectiv, procedura de contencios administrativ dedusă judecății în prezenta speță în partea procedurală urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin.(2).

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea

recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termeni, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din actele cauzei cert rezultă că, la 22 februarie 2022, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul deciziei (f.d.80, vol.II).

Actele cauzei atestă că, la 3 martie 2022, copia dispozitivului deciziei instanței de apel a fost expediată la adresa electronică a Companiei pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni (f.d.93, vol.II).

La 15 martie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.80, vol. II).

Totodată, se constată că decizia motivată din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa Companiei pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni prin intermediul poștei electronice, la 27 aprilie 2022 (f.d. 97 verso, vol. II), cât și prin intermediul oficiului poștal, la 3 mai 2022 (f.d. 99, vol. II). Instanța menționează că decizia motivată a fost expediată recurentei pe adresa de e-mail mconstrucția@mail.ru (vol. II, f.d. 97).

Aici instanța de recurs menționează că modalitatea de expediere a actelor judecătorești prin intermediul poștei electronice este o modalitate prevăzută de lege și corespunde principiului de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor.

Iar, faptul că decizia motivată a fost expediată de către Curtea de Apel Chișinău și prin intermediul oficiului poștal, nu oferă dreptul părții de a calcula termenul de depunere a recursului motivat din data recepționării hotărârii pe suport de hârtie or, art. 245 alin.(2) din Codul administrativ prescrie că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Având în vedere că decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei prin poșta electronică la 27 aprilie 2022, orele 19.33, adică

după orele de lucru, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că actul judecătoresc din speță a fost notificat recurentei la 28 aprilie 2022.

Cele menționate supra denotă faptul că termenul de 30 de zile prevăzut la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării recursului, a început să curgă începând cu data de 29 aprilie 2022 (joi), ziua imediat următoare de la data notificării Companiei pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni a deciziei integrale a instanței de apel, și care urma să expire la data de 28 mai 2022, zi de sâmbătă. Având în vedere că 28 mai 2022 a fost zi de sâmbătă (zi de odihnă), ultima zi de prezentare a motivării recursului urma să fie data de 30 mai 2022, ca următoarea zi lucrătoare

Cu toate acestea, la 31 mai 2022, Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni a depus recursul motivat împotriva deciziei instanței de apel cu încălcarea evidentă a termenului legal de 30 de zile prevăzut la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

Or, termenul-limită de prezentare a motivării recursului a expirat la 30 mai 2022 inclusiv, pe când acesta a fost depus la 31 mai 2022.

De altfel, Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni a dispus de un termen rezonabil de a-și valorifica dreptul de a prezenta recursul motivat în interiorul termenului legal prevăzut la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. Or, fiind cel interesat de soluționarea cauzei în ordine de recurs, Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz prin depunerea recursului și prezentării motivării acestuia în conformitate cu art. 245 din Codul administrativ.

Drept consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ de declarare a recursului inadmisibil.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art. 245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al Companiei pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice

garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție. În atare circumstanțe, declararea recursului depus de Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice. În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni ca inadmisibil.

Conform art. 230, 245 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Compania pentru Construcții și Comerț „Moldagroconstrucția” Societate pe Acțiuni se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu